

Iz vsega tega, kar smo zdaj od različnih računskih opravil govorili, se vidi, kako potrebno je, da v začetnih šolah, precej že pri naj manjših številih, razločujemo šestero računskih opravil.

Od kar se je mehanično računanje iz šol odpravilo, in od kar se zraven pismenega računanja tudi iz glave rajta, vadimo učence, da si povsod naravnih potov iščejo, kakor si jih vóli prosta pamet; umetniško pa jih učimo še le ta čas, kadar pismeno rajtajo, ako tako pri večjih številih hitreje in lažje pridejo do namena. Namen vsega računanja je gotovo ta, da znamo to rabiti, kar smo se naučili. Za praktično izurjenje moramo tedaj v ljudskih šolah naj bolj skrbeti. Zato je posebno koristno, da 6 računskih opravil razločujemo in tečno rabimo.

Postlovenil —k., učitelj.

T e č n o u č i l o .

Kazavni poduk.

H l e v .

Snova. Jasli, gare, korito, koš, gnojne vile, gnojne nosilnice, gnoj, gnojnica. Kolarnica, voz, oje, vaga, os, kolesa, sora, ročica, lestvica, koš, žerd, zavornica, cokla, sani. Ujzda, berzda, komat, stranice, žili, vajet (vojka), sedlo, pas, podprog, stremen, ostroga, bič. Jarem, jarmovka.

Učba. V hlevu je živina, in je iz jasel. Gare so nad jaselmi, na nje se živini klaja daje; zakaj? Iz korita ali zleba zoblje konj oves. — V košu se kaj v hlev prinaša. — Z gnojnimi vilami se gnoj kida. — Na gnojnih nosilnicah se gnoj nosi na dvor. — Gnojnica je od gnoja voda, ktera naj bolje gnoji; škoda je je tedaj, ako nekoristno odteka in se zapravlja. — V kolarnici so kola in druga vozna oprava. — Vózovi deli so: oje, vaga, sora, lestvice, podosi, na katerih kolesa tekó, ki so z lunki in zapori zataknjene. Kolesni temelj je pesto, iz kterega dvanajst preček molí; okoli teh je platišče, ki je iz šest plati sestavljeno in s šino okovano. Včasí se tudi koš dene na voz; čemu? Z žerdjo se na vozu poveže senó, snopovje, stelja i. t. d. Z zavornico se kolo zavira, kjer hudo navdol gre. — Cokla se podloži pod zaverto kolo; zakaj? —

Voz z enim kolesom se imenuje samokolnica, z dvema kolesoma pa gare ali samotež voz. Vozove ali kola dela kolar, in jih kovač okuje. Čemu so vozovi? Gospôda se vozi v kočii. — Sani nimajo koles, temuč krive sanince. S snemi se vozimo ali dričamo po snegu in ledu. — Ujzdo, berzdo, komat in stranice dene voznik na konja, kadar ga vprega, z žili živino k vagi priveže, z vajetom pa jo vodi ali viža in obderžuje. — Sedlo dene jezdic na konja, ga s pasom pripaše, se vanj vsede, in dene noge v stremena. — Ostroge ima jezdic na petah; ž njimi spodbada konja, in ga poganja z bičem. — Naštejte vso konjsko opravo! Kdo jo nareja in popravlja! — V jarem vpregajo z jarmovko vole in krave. Jarem in jarmovka je tedaj volovska oprava.

Navod za podučevanje v petju.

(D a l j e.)

V. Vaja.

- a) Učitelj igra in učenci taktirajo. Poglej II. vajo!
- b) in c) 1.) Ponavljanje „sklepov od zdolej in od zgoraj“ po vseh v poslednjih vajah omenjenih spremembah in tudi z besedami.
- 2.) Zdaj učitelj predigra glas: c, učenci pa zapojó „sklep od zgoraj“: c, d, c. — Učitelj predigra zdaj: d, učenci pa zapojó „sklep od zgoraj“: d, e, d. — Učitelj predigra glas: f, učenci pa zapojó „sklep od zdolej“: f, e, f.
- 3.) Učitelj zdaj po redu predigra: c, d, e, f. — Učenci presojujejo tako le: Štirje glasovi; drugi je višji kakor prvi, tretji višji kakor drugi, četrti višji kakor tretji. Drugi je za „véliko stopnjo“ višji kakor prvi, ker se ž njima lahko „sklep od zgoraj“ stori: c, d, c; tretji je zopet za „véliko stopnjo“ višji kakor drugi, ker se ž njima tudi lahko „sklep od zgoraj“ stori: d, e, d; četrti je za „malo stopnjo“ višji kakor tretji, ker se ž